

Óbudai Egyetem által indítandó pénzügy és számvitel (közpénzügyek és államháztartástan, digitális pénzügyek specializációk) alapképzési szak nyilvántartásba vétele

A MAB Testület 2025/3/V/10. sz. határozata

Iktatószám: MAB/31-5/2025

A Testület nem támogatja a pénzügy és számvitel (közpénzügyek és államháztartástan, digitális pénzügyek specializációk) alapképzési szak indítását az Óbudai Egyetemen.

A Testület által elfogadott kollégiumi indoklás a MAB Testület határozatához

A szakon a szakterületek, valamint az ezeket megjelenítő ismeretkörök és tantárgyak formai szempontból megfelelőek, a tantervi program a KKK-ban előírtaknak számszerűen megfelel, a tárgyakhoz rendelt ismeretanyag eleget tesz a szakmai elvárásoknak. Ugyanakkor a tárgyak kreditértékének meghatározása nem logikus, illetve nem arányos, hiszen például egy 14 órás előadás + 28 órás szeminárium is 4 kreditet ér, akárcsak a 28 órás szeminárium vagy 28 órás előadás vagy például a 28 órás előadás + 28 órás szeminárium. Nem állapítható meg a tárgyleírások, valamint a tervezett tanterv alapján, hogy egy-egy tantárgy teljesítéséhez hogyan számítja az intézmény a szükséges tényleges hallgatói munkaórát, valamint a kreditértéket.

A tanterv szerves része a tanulástámogatás (Tanulásmódszertani és tutorálási ismeretkör), amelynek intézményi eszközszerkezete és az oktatási módszertana megfelelő, de elgondolkodtató a tantervi súlya (12 kredit), hiszen vannak olyan ismeretkörök, amelyek a szakma gyakorlása szempontjából fontosak, de nem jelennek meg a képzési programban. A gyakorlati képzés teljes összhangot mutat a szak orientációjával. A Vhr. (87/2015.(IV./9.) kormányrendelet) szerint a „szabadon választható tantárgy esetében a felsőoktatási intézmény nem korlátozhatja a hallgató választását a felsőoktatási intézmények által meghirdetett tantárgyak körében”, mégis a nyelvoktatás a szabadon választható tárgyak között kap helyett azzal, hogy választása kötelező, hiszen az előírt minimum 10 kredit teljesítése csak úgy biztosított, ha teljesíti a nyelvi tárgyakat (angol vagy német nyelven), amelyek kritériumtárgyak is egyben, tehát jellegüknek fogva inkább kötelező, mint sem szabadon választható tárgyak.

Egyrészt pozitívum, hogy több tantárgy nem támaszt előfeltételt, ami lehetővé teszi a hallgatók számára az egyéni haladási ütemet, és azt, hogy akár rövidebb idő alatt is befejezhetik tanulmányaikat, ugyanakkor az előtanulmányi feltételek bemutatásának a hiánya miatt nem állapítható meg az ismeretek egymásra épülése – különösen a pénzügyi és számviteli tárgyak esetében –, ami problémát jelenthet, ha valaki eltér az ajánlott ütemtervtől.

Az ismeretek egymásra épülésének a problémája, az előfeltételek jelölésének a hiánya több tárgy keretében is problémás, illetve a tantervi helyük (melyik félévben) nem logikus. Több tárgy esetében olyan ismeretkörök kerülnek átadásra, amellyel kapcsolatban a hallgatónak nincs meg az előismerete, mert az adott ismeretkört egy későbbi tárgy(ak) keretében sajátítja el.

Közgazdász képzéshez képest későn, a 2. félévben kezdődik a közgazdasági tárgyak oktatása, illetve közgazdasági alapok nélkül, az 1. félévben - minden közgazdasági alapismeret nélkül - tervezik oktatni az Államháztartási ismeretek és közmenedzsment című tárgyat. A Vállalkozás gazdaságtan című tárgyban olyan témaköröket érintenek, amelyeknek az alapjait később tanulják majd (például a vállalkozás piaci tevékenységei, marketing, beruházások a vállalkozásban, beruházások gazdaságossági vizsgálata vagy a vállalat vagyoni és pénzügyi helyzete, gazdálkodása, kontrolling). A pénzügyi tárgyak esetében olyan témaköröket érintenek, amelyek más tárgyakban is megjelennek, így átfedések vannak a témakörök között. Például a Pénzügyek alapjai tárgy keretében már megismerkednének a hallgatók az értékpapírok, váltóval kapcsolatos számítások, a kötvény és a kötvénnyel kapcsolatos számítások, a részvény és a részvénnel kapcsolatos számítások témaköreivel, miközben a Pénz és tőkepiaci ismeretek vagy a Vállalkozások pénzügyei című tárgyak későbbi félévekben szerepelnek. Továbbá nem konzekvens, hogy ez utóbbi két tárgy azonos félévbe kerüljön, hiszen a vállalati pénzügyekben kerülnek elsajátításra az értékpapírok értékelése, a beruházás gazdaságossági számítások, míg azonos félévben a pénz - és tőkepiaci ismeretek tárgy keretében már meg kellene tanulni a hallgatónak, hogy mi befolyásolja a befektetési döntéseket, a hozam - kockázat összefüggéseit, vagy a portfóliók kialakítását.

Nem ideális, hogy a Vállalatértékelés és elemzési technikák, valamint a Vállalkozások pénzügyei című tárgyak azonos félévben kapnak helyet (4. félévben), míg a Vállalatfinanszírozás és pénzügyi menedzsment (2. félévben) megelőzi a mind a Pénzügyek alapjai, mind a Vállalkozások pénzügyei tárgyakat. Az Ellenőrzés, elemzés, kontrolling című tárgy leírásában csak a kontrolling témakörei jelennek meg, ugyanakkor maga a cím választás sem megfelelő, hiszen ez a három terület bár kiemelten fontos a megfontolt vezetéshez és a megalapozott döntéshozatalhoz, mégis különböző fókuszúak. Maga a kontrolling tartalmú tárgyhöz választott szakirodalom nem megfelelő, hiszen a felsorolt kötelező és ajánlott szakirodalmak az elemzés témaköréhez tartoznak, nem a kontrollinghoz.

MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

Nem logikus a Menedzsment alapjai című tárgy tantervében elfoglalt helye (1. félév), hiszen vállalatgazdaságtan nélkül tanulnak már az első félévben menedzsment alapokat, majd az ehhez szorosan kapcsolódó HR menedzsment és vezetési technikák tárgya távol, az 5. félévre került.

A megadott szakirodalmak több esetben relevánsak, de nem az elérhető legfrissebbek, így sokszor már nem aktuálisak (például matematika, statisztika, informatika, pénzügyek, projektmenedzsment, menedzsment alapjai és HR, számvitel stb.) vagy az alábbi – tárgyleírásokban szereplő - panelmondatból nem derül ki az irodalom tartalma, illetve korszerűsége: „A Moodle-re feltöltött tananyagok és kiegészítő olvasmányok, online (Moodle-ban) elérhető rendszeresen frissített digitális tananyag.”

Az alábbi ismeretek nem jelennek meg a tárgyleírásokban: nemzetközi gazdaságtan témakörei, ellenőrzés módszertana, pénzügyi és számviteli informatika, üzleti tervezés. A tantárgyleírásokban az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása változó mélységben kerül kifejtésre. A leírásokból hiányolható a szakmai tartalmak képzési célnak és kompetenciáknak való megfeleltetésének a kidolgozottsága: a tantárgyi tematikák többségében - az ismeretkörök felsorolásán túlmenően - nem utalnak a kompetenciák fejlesztésében való szerepükre. Az ismeretellenőrzés, értékelés módszerei specifikusan nem kidolgozottak a beadott szakindítási dokumentumban, illetve az sem kerül bemutatásra, hogy vannak-e komplexebb számonkérési módszerek az egyes tárgyaknál (például a kételemű tárgyak esetében vizsgán kívül nem kerül kifejtésre más, az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módszer), így a tantárgyak, tematikus blokkok és a kimeneti kompetenciák közötti összefüggés bemutatása nem teljeskörű.

A tanterv nem rendelkezik mobilitási ablakkal, a tantervben ennek lehetősége nincs feltüntetve, a beadvány „A nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak, mobilitási ablak betervezése, a tantervhez illesztése” című alfejezete tartalmazza szóvegesen ennek lehetőségét, részleteit.

A tárgyak esetében nem kerül megnevezésre előfeltétel, ami segítheti a hallgatót, hogy az oklevél megszerzéséhez szükséges krediteket a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott képzési időnél rövidebb idő alatt is megszerezze (Vhr. 57.§ (1)), azonban az egybefüggő szakmai gyakorlat megkezdésének feltétele a megszerzhető kreditpontok (210) legalább 80%-ának teljesítése, amely így nem biztosítja a Vhr-ben szereplő lehetőséget. A beadvány kitér arra, hogy az Nftv. 49. § (2a) bekezdésében és a 82. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak figyelembevételével az intézmény a képzési programjában és annak részeként rendelkezik a képzés tantervében az idegen nyelven folyó oktatás kereteiről, tantárgyak, tantervi egységek idegen nyelven történő meghirdetéséről, felvételéről, valamint idegen nyelven vagy külföldi részképzésben történő teljesítéséről. Ezek szerint „Minden nappali munkarendű hallgatónak teljesítenie kell tanulmányai során legalább két, angol és/vagy német nyelven meghirdetett szakmai tárgya követelményeit. Teljesítésként elfogadott az egyetem angol nyelvű képzései keretében meghirdetett tárgyak bármelyike, a nemzetközi programok keretében az egyetemre beérkező hallgatóknak meghirdetett tárgyak bármelyike, illetve befogadtatható a nemzetközi programok keretében külföldi felsőoktatási intézményekben idegen nyelven teljesített tárgyak bármelyike. Ezen tárgyak teljesítése a szabadon választható tárgyakhoz előírt kreditmennyiségbe is beszámítható.”

Bár a levelező munkarendű tanterv szabadon választható tárgyai között szerepel két angol és/vagy német nyelvi tárgya teljesítési lehetősége, a szakindítási dokumentum nem tér ki a levelező munkarendű hallgatók esetében az idegen nyelvű oktatás részleteire.

A gyakorlati képzés összhangban van a szak célkitűzéseivel, szervezettsége az intézményben zajló és az intézményen kívüli (szakmai gyakorlat) képzés során megfelelő. Az elmélet-gyakorlat aránya megfelel a szak KKK-ban meghatározott orientációjának (gyakorlatorientált: 60-70 százalék). A megadott ismeretellenőrzési, értékelési módszerek alkalmasak a hallgatói tudás és teljesítmény mérésére.

A szakfelelős és egyben a Közpénzügyek és államháztartástan specializáció felelőse az intézménynek „akkreditációs” nyilatkozatot adott, teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT) egyetemi tanár. Több éves oktatói és kutatói tapasztalattal rendelkezik, szakmai kompetenciája, kutatási területe azonban nincs összhangban a szak képzési programjával, e szakterületen igazolt szakmai gyakorlattal és teljesítménnyel nem rendelkezik, a szakfelelőssel szemben támasztott követelményeknek nem felel meg. A szakfelelős szakmai tevékenysége a menedzsment területéhez kapcsolódik, nem a pénzügy vagy a számvitel területéhez, ezért a szakfelelős nem felel meg a szakfelelőssel szemben támasztott követelményeknek. Specializációfelelősként az oktatási és tudományos tevékenysége szintén nem kapcsolódik a közpénzügyekhez és az államháztartáshoz, ezért a specializációfelelőssel szemben támasztott követelményeknek nem felel meg.

A Digitális pénzügyek specializáció felelőseinek kutatási területe, oktatási tevékenysége illeszkedik az általa gondozott specializációhoz.

Az egyes tantárgyak felelősei az adott területeken oktatói tapasztalattal rendelkeznek, hazai és nemzetközi publikációs tevékenységük, szakmai kompetenciájuk megfelelő és összhangban van a tantárgyakkal, amelyeknek felelősei. Az oktatói kör szaktárgyi jártassága, gyakorlata, tudományos aktivitása és eredményessége, az oktatók alkalmazási feltételei, az oktatói terhelés arányai megfelelő háttérrel adnak a szak alapszintű oktatásához.

A képzés tárgyi feltételei rendelkezésre állnak; a korszerű infrastruktúra, beleértve a számítás- és oktatástechnikai felszereltséget, lehetővé teszi a szakon folyó alapképzés megvalósítását.

I.1.-I. 2. A tanterv, a tantárgyi programok, tantárgyleírások szakmai tartalmának megfeleltetése

A szak képzési és kimeneti követelményeiben (KKK) leírtak	nem felel meg
---	---------------

MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

A szakmai tartalmak (tantárgyleírások, megadott szakirodalmak) biztosítják-e a képzési cél, az előírt kimeneti kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség) elérését az adott képzési időn belül.	nem felel meg
I.3. A tervezett képzési folyamat, a módszerek, eszközök, eljárások megfeleltetése	
a) A tanulástámogatás intézményi eszközrendszere (tananyag, segédletek, tutor/mentor rendszer), az oktatási módszertan (ismeretátadási módok) korszerűsége, alkalmassága a hatékony ismeretszerzésre	megfelel
b) A gyakorlati képzés összhangja a szak orientációjával, körülményei, szervezetsége az intézményben zajló és az intézményen kívüli (szakmai gyakorlat) képzés során.	megfelel
c) Az ismeretellenőrzési, értékelési módszerek, eljárások (beleértve a záróvizsgát is) alkalmassága a valós hallgatói tudás és teljesítmény mérésére.	megfelel
II. A képzés személyi feltételei	
II.1. A szakfelelős megfeleltetése	nem felel meg
II.2. A szakon oktatók	
a) A felelősök (ismeretkör, ill. ismeretkörbe nem tartozó, önálló tantárgy felelősei) megfeleltetése	részben megfelel
b) A szak összes intézményi oktatójának, a teljes oktatói körnek a megítélése	megfelel
III. Szakterületi infrastrukturális feltételek	
Infrastrukturális alapfeltételek (tanterem, előadóterem, laboratóriumok, műhelyek, gyakorlóhelyek és felszereltségük) és az oktatási eszköztárak (számítástechnikai, oktatástechnikai ellátottság stb.), valamint a (intézményi és azon kívüli) gyakorlati képzés feltételei.	megfelel
Könyvtári ellátottság és a szolgáltatások, kötelező szakirodalmak elérhetősége, szakdolgozatok elkészítésének feltételei, tanulást segítő eszközök, tankönyv, jegyzet ellátás stb. (idegen nyelven folyó képzésben az adott idegen nyelvű anyaggal).	megfelel

Budapest, 2025. május 16.

Prof. Dr. Csépe Valéria
a MAB elnöke